

МАЛАЖАЛДА ТОХЕОЛДОҮОН ДУТУУ ДУНДАНУУДЫЕ ДАРЫ УСАДХАХА!

Брият-Монгол АССР-эй Архив Комиссарнараи Совет б-ВКП(б)-гэй Обкомой бюротогт олой ёһоор үглөөэр малай хүдэлмэрилэгшэдэй публиканска суглаан нээг-мь. Энэ суглаанда парти-е-ветскэ, газартаряалан органуудай хүтэлбэ-хы хүдэлмэрилэгшэд, малай мэр.эжэлтэд бо-түрүүшүүл сугларха юм. Адуу адуу мал үсхэбэрилхэ нэй түсэбэй дүүргэлтэ бо-үбэлжэлгэ эмхидхэхэ тухай АССР-эй Арадай Комиссарна-Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр тоной элдхэл вүбшэн хэл- байна. Эдэ суглархан хүтэлбэрил-хүдэлмэрилэгшэд, малажа-мэргэжэлтэд болон түрүү-а адуу мал үсхэбэрилхэ нэй түсэб дүүргэ э, үлүү-дүүргэхэ, тэдэнхэ абтахэ олзынь арбидхан дээшэ-лхэ бүхы хэмжээнүүдье аалха болон түрүүшүүлэй эмэрини дүй дүршэлые ха-абалсаха юм. Адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбье ү эн дүүргээд ашаг олзыени арбидхажэ байһан түрүү-коз болон малажалай хүдэл-мэрилэгшэд манай республика нилээдгүй олон. Тийн, эдэ-хамга юумээ фронтдо-рулан Улаан Армидаа элбэг-эг эдэ хоол үгэжэ, баатар-үүдээ баярзуулан бүри ехэ-элтануудта зоригжуула. Үнэхөөрөө стахановскаар-ажа, адуу малайнгаа тоо-ойе олоноруулан ашаг-нень арбидханан түрүү-шад хэһэнэйнгээ зэргээр-элтэ түбэри болгон хэдэ-н мал болон нү, тоно, мя-робоо гэхэ мэтые аанад. Брият-Монгол АССР-эй хү-ажалые улам саяшавь хүг-тэ хэмжээнүүд тухай" ССР-ий Арадай Комиссарнараи-дэй тогтоолой ёһоор рес-публкийн хэдэн олон түрүү-шад нэмэлтэ түлбэринүү-а абаха болоо. Хэжэнги-нэй "Комсомол" колхозой-шөн Хандажан Цыренжа-гэгшэ 100 эхэ ховинһоо-хурьга түлжүүлжэ абаһа-нгаа түлөө нэмэлтэ түлбэри-нурьга абха болсон бай-н. Мүн тус аймагай "Манай-д" арбидхан хоншон Валь-Порбоева гэгшэ 10 хони-нэтэ түлбэри абаха болоо. Эдэн аймагай Кагановичын-нжэтэ холхозой үхэршэн-д Табхарова стахановска-н эмэрингөө түлөө нэгэ

үхэр нэмэлтэ түлбэри абаа. Адуу малай харуубалга дээрэ үдэр хүнигүй хүдэлмэрилэн стахановска ажалай үльгэр жэшээ харуулжа нэмэлтэ түл-бэри болгон хэдэ-хэдэн толгой мал абаһан түрүүшүүл рес-публикын аймаг бүхэндэ бараг-дашагүй олон тоологдоно. Тийн, түрүү малшадаар олон колхозууд адуу мал үсхэбэрил-хэ гүрэнэй түсэб дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн, тэдэнхэ абтахэ ашаг олзыень нилээд гүй дээшэлүүлһэн байха юм. Хорин аймагай Ленинэй нэ-рэмжэтэ колхоз адуу мал үсхэ-бэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүр-гэлтээр республика соо түрүү колхозуудай нэгэндэ тоологдо-но. Тэрэ колхоз адуу мал үс-хэбэрилхэ гүрэнэй түсэб зүһэн бүрини малнуудаар үлүүлэн дүүргэжэ республиканска со-циалистическэ мүрысөөндэ илэн БМАССР-эй Совнаркомой дам-жуулгын Улаан туг абаһан байна. Мүнөө энэ колхозой-членүүд түрүү зэргээ алдаха-гүйн түгөө малайнгаа тэжээл-сардамаар бэлдэхэд, үбэлжэл-гэ һайнаар үнэргэхэ бүхы аргатай болоһон байха юм. Эдээн шэнги түрүү колхозууд манай республика соо яһала-бини. Зүгөөр, зарим колхозууд-ай хүтэлмэрилэгшэдэй мала-ажал тушаа шухала һаналаа-габидаггүй дээрэһэ республи-дотор адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэн-эй түсэб дүүргэлтэ болон үбэлжэлгэдэ бэлдэхэлээр Эдэ, Црибайкальска, Хэжэнгын ай-магууд илангала гээгдэлтэй. Эдэ аймагууд адуу мал үсхэ-бэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүр-гээдүй байһан ябадалһаа һур-гаал абажа үбэлжэлгэдэ һай-наар бэлдэхэ уянгатай бай-һэн болоһонье, тэрэнээ дүүр-эжэ шадаагүй байха юм. Мүнөө энэ суглаанда хабаа-дгшад адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ яба-далда һаад түбэг тохёолдуулжа байһан аймаг болон колхозууд-ай гол шаантагаануудые элри-хэйлэн гаргажа, эдэ дутуунууд-ые усадхаха хэмжээнүүдье хараалха зэргэтэй. Тийгээд байхада бүхы республикаараа адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, ашаг олзыень дээшэлүүлхэ, тобир тэрганаар ондо оруулха, шэнэ түлвүүдье хоролтоггүйгөөр абаха аргабо-ломжонууд хамтын һаналаар олдохой байха.

Түрүү леспродторг

Түрүү леспродторг 1944 оной цэхи кварталай турша соо социалистическэ мүрысөөндэ тү-рүүри эзэлжэ БМАССР-эй Арком ба ВКП(б)-гэй Обко-манджуулгын Улаан туг, 30 түхэригэй шад абаад, хэрэглэлэй эд бараануудые өөр бүтэжэ гаргахын түлөө

Бүд нэхэдэг станок заһабарил-жа, мастерые урижа асараад, бүд нэхэдэг цехые эмхидхэбэ. Нүхэр Жарковагай хүтэлбэрээр тус цехыл коллектив гурбадахи кварталай турша соо 240 метр бүд нэхэжэ гаргаба. Сабхи гутал оёдог, цехүүд һайнаар хүдэлмэрилжэ модо ото-логшод ба модо шэрэгшэдые та-һалгардаггүйгөөр хангажа байна.

Советскэ Информбюроһоо

Ноябриин 15-ай оперативна мэдээн

Ноябриин 15-ай туршада Венгридэ манай сэрэгүүд ЯСБЕРЕНЬ гэдэг город ба түмэрзамай станцие байлдаатайгаар эзлээд, мүн тэрэшлэн 50 гаран ондоо һуурин газарые, тэдэнэй дунда СЕ-ДЕРКЕНЬ, КЕРЕМ, ЗМЭД, ХАРШНИ, ВАТА, АБРЬНЬ, ДОР-МАНД, АТАНЬ, ЕРДЕТЕЛЕК, ХЕВЕШ, БОЦОНАД, ТАРНАЕРШ, ЯЮДОЖА, ЯКОХАЛМА, ЯС-ДЬЕРДИ, ТО-АЛМАШ, ТАПИОСЕЧ, КОКА, ТАПИОШОМИ, ТАПИОШАД, МЕНДЕ гэдэг томо һуурин газарнуудые, ЗМЭД, ХЕВЕШ, БЖОМАЙОР, ЕРДЕТЕЛЕД, ЯСДО-ЖА, ТАРНАЕРШ, ТАПИОСЕЧ, БАРЛАГ, МЕНДЕ гэдэг түмэрзамай станцинуудые эзлэн абаба.

Болгарска сэрэгүүд югославска сэрэгүүдтэй хамта нөмөцүүдтэ эсэргүү дайладма Югославини газар дээрэ СКОПЛЕ гэдэг город ба түмэрзамай узелье байлдаатайгаар эзлээ.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрлгэ боло-һон байна.

Ноябриин 14-дэ манай сэрэгүүд 21 немецкэ танк гэмтээһэн ба угы хэһэн байгаа. Агаарта болоһон байлдаануудта ба земитиз артиллерийн буудалгаар дайсанай 10 самолёт унгаагдаба.

Венгридэ манай сэрэгүүд Ясе-рени гэдэг город ба дайсанай түмэрзамай пунктые байлдаатай-гаар эзлэбэ. Энэ оршондо то-мо хүсэтэ ябган сэрэгүүд болон танкнуудые суглуулалд немецүүд үсэд шанга эсэргүүсэлтэ хэһэн юм. Дайсан болбол манай доб-толжо ябаһан частьнуудые суха-рюулан сохихо гэжэ олон дахин хэдэһэн байгаа. Теэд гитлеровец-үүдэй контратака амжалта туй-лажа шадаагүй. Ясебени город-һоо зүүн-хойшоо 5 километртэ байһан Кохалма гэдэг тосхоние эзлээд советскэ частьнууд дай-саные тойрожо эхлэһэн юм. Немецүүд ба венгерүүд хүрээ-лэгдэхэ аюултай болоходоо өөһө-дынгөө хажуу талануудые хал-хаха гэжэ хэдэ. Энэ үелэнь малай сэрэгүүд эрлд шанга ата-ка хээд, туйлай шанга үйлэини байлдаануудые хэжэ тус горо-лые эзэлэн абаба. Үдэрэй тур-шада мүн тэрэшлэн 50 гаран ондоо һуурин газар ба түмэрза-май хэдэн станци эзлэгдэбэ. Манай сэрэгүүд элбэг ехэ трофей буулан абажа, 570 немецкэ ба венгерскэ солдат болон офицер-үүдье плендэ абаһан байна.

Иелгава (Митава) городһоо баруугаар манай тагнуулшад ой модон соо дайсанай ябган сэрэгэй ба танкова дивизионүүдэй часть-нууд суглараад, атака хэхээр бэ-лэхэжэ байна гэжэ тодорүүлһан юм. Н-скэ соединениин артилле-риетнууд ба миномётчигүүд дай-санай сэрэгүүдэй бөөгпөрөлгэ худ-дар нэн дары буудалгата добтол-го хэбэ. Тэрэнтэй нэгэ доро со-ветскэ бомбардировщицууд ба штурмовигүүд дайсаңца агаарһаа сохилто хээ. Гэнтэ дээрэ ор-тоһон гитлеровецүүд угаа ехэ гээлтэнүүдтэ оробо. Дайсанай зэргын дотор түлмэрдэлгэ гараха һамбаанда манай ябган сэрэг-шүүд атака хэжэ тааруу позици-нуудые эзлэн абаа. Манай лёт-чигүүд Салдус городой оршондо немецкэ аэродромдо добтолго хэбэ. Добтолго болоходо 4 немецкэ са-молёт үгы хэгдэһэн ба 3 само-лёт гэмтээгдэһэн байна.

Шулутск городһоо үрлүүр Советскэ Союзай Герой Хромых гэгшын подразделениин боеүүд габ гэгтэ немецүүдтэ атака хэ-жэ, тэдэнэй траншея эзлэбэ. Дэмжэлгэнүүдье татан асараад дайсан болбол байдалаа һэргээхэ гэжэ хэдэһэн байгаа. Нэгэ рото немецүүд траншеянуудтэ ойро-ерөһөн юм. Тилхэлээрнь манай артиллеристүүд гитлеровецүү-ды мэргэн буудалгаар угтаба. Немецүүдэй бүхы ротоһоо орой-доо 20 солдат амиды үлөөл-илэндэ абтаа.

Д-дэхи Украинска фронт дээрэ немецкэ ябган сэрэгүүд байлдаатайгаар тагнуул хэхэ гэ-жэ хэдэһэн юм. Советскэ подраз-деленинүүд гитлеровецүүдые ду-тэ ерүүлээд, һүүлээрнь бууба пулемётной хүсэтэ буудалга хэбэ. Дайсан 200 шахуу солдат болон офицерэ алуулжа ба шархатуул-жа гээгээд гэдэргээ сухарйба.

Капитан Мионов түрүүтэй 4 лётчик-истребительүүд дайшал-хы даалгаварья дүүргэхэ зуураа дайсанай бүлэг истребительнүүд-тэй ушарһан юм. Агаарта боло-һон байлдаанда манай лётчигүүд 3 немецкэ самолётдые улагаабэ.

Советскэ Латвида немецүүд хорото муухай ааша гаргаа. 1941 оной намар гитлеровецүүд Саласпиле гэдэг газарта (Рига-һээ 17 километртэ) ехэ концент-рационно лагерь байгуулһан юм. "Аюулай ба үхэлэй лагерь" гэдэг нэрэтэй болоһон энэ лагерьта фашистска хара золигууд Рига городой олон мянган хүнүүдые, плендэ абтаһан советскэ сэрэгэй хүнүүдые, мүн тэрэшлэн поля-гууд болон французуудые хядаа. Ажана амгалан һуужа байһан советскэ хүнүүд болохо орд, латыш, белорусс болон еврейнууд-ые олоорнь буудан алаха яба-далые немецкэ бузар булайнууд мүн тэрэшлэн Румбулавска, Би-керекэ, ба Царска ой модон соо-гуур хэһэн байгаа. Румбула гэдэг газарай хүнүүд болохо Петер Лейман, Анна Лейман, Антон Ко-новалов гэгшэд ингэжэ мэхээсэ

нэ: «1941 оной ноябрь ба де-кабрьда Румбуловска ойе немецкэ солдадууд бөхөлхөн юм. Саа-залац алахаар айлгажа нюотгай зонние тэрэ ой тээшэ ошохые хорлон байгаа. Зүрхэ үбдэхээр аймшагтайгаар һамгад ба үлх-бүүдэй хашхараллахые бидэнэр дуулагша һэмди. Энэ ой соо не-мецко-фашистска будимтаранша-дай Латвино эзэмдээд байһан бүхы үедэ хүнүүдые буудан ала-ха ябадал хэгдэдэг байгаа. Зүб-хэн 1944 оной августда гитле-ровецүүд өөһэдынгөө хорото муу-хай ябадалай мур сараае арилта-жа эхилээ һэн. Тухай командал-нууд болоһон немецкэ солдадууд хүнүүдые олоорнь буулан мө-гиллануудаа малтажа, хүүрпүү-дынь галдаа бэлэй».

Эзэмдээд байха үедөө немө-цүүд Латвийска Советскэ рес-публикын арбаад мянган хүнүү-дые Германи хударая каторгада тууша абаашаһан юм. Рига го-родой хүнүүд болохо Освальд Крисс, Иван Козулин, Людвиг Плинтс ба бусад олон хүнүүд ингэжэ хөөрөнэ: «Улаан Армиин Латвида орохотой сасуу гитлеро-вецүүд ажана амгалан һуужа байһан арад зонние олоорнь Германи хударая хүсөөр тууша эхилээ һэн. Немецкэ солдадууд үйлсэ болон талмай-нуудые бөхөлхөн тойрожо, гэгтээн сагаан үдэр дунда алп ябаһан хүнүүдые барин абажа «Болде-рай» ба «Замковая» гэдэг ирис-таньнууд тээшэ намнажа абаа-шаад тэнгэ малнууд нэпгээр па-роходуудта ашаад, фашистска богоолшолгодо абаашаа һэн. Го-родой үйлсэдэ баригданан хүнүү-дые гэрээрхинтээ мордоглышгөө үтэ хэлсэхэ ба хэрэгтэй юумсэ абахын тулада гэгтээшье оро-хынь зүбшөөрдөггүй байгаа. Эхэ эсэгынь үхбүүдхээнь хагасуу-лан халгаагаа. Зааханшье эсэр-гүүсэлтэ хэхэлээрнь немецүүд тэндэнь буудан аладаг байба. Бидэнэр энэ облавыс нидөөрөө хараһан гэршэ болохо хүнүүд байһабди, үни удаан подваллууд соогуур хоргодожо байгаа һэм-ди».

Ригадэ байһан һүүлшынгээ үдэрнүүдтэ гитлеровецүүд ажана амгалан һуужа байһан олон тоо-то бүлэг хүнүүдые далай худар абаашажа шэнгээгээ. Октябриин 4-дэ немецүүд Германи худар абаашахамнай гэжэ сонсхожо, Ригын хэдэн зуун хүнүүд болохо ород ба латышнуудые «Одер» гэдэг пароходто хүсөөр һуудгаа һэн. Городһоо сааша хэдэн ки-лометр далай соо ябаһанайнгаа һүүлээр немецүүд тэдэ хү-нүүдые убан худар шэдэжэ эхлэһэн юм. Зарим хүнүүдын эрье тээшэ тамаран гараха гэһэн байгаз, тинхэдэнь гитлеровецүүд тэдэнүүдые буудлаа. Автомобиль-на мастерскойн хүдэлмэриншэ Антон Иляновский гэгшэ тамаран гаража бээ аршалаа. Тэрэ эрьө-дэ хүрэхэ городтоо ерээд немец-ко-фашистска хара золигуудай ингэжэ зэриг муухайгаар ашмаг-һан тухай хөөрөжэ үгэһэн бай-па.

Тарья сохилгыг түргэд хэхэ гээшэ тушаалгын тон шухала зорилго мүн

Сохилго, тушаалгая дүүргэбэ

Эхэ Октябреска социалистическэ революциин XXVII жэл нэрэмжэтэ мүрысөөндэ то, түрүү зэргын түлөө үннүгү тэмсэһэн Зэдын колхозууд тарья сохилго, тушаалгануудаа саг болсоонь дүүргэһэн байна. Эхэскын нэрэмжэтэ колхозууд соо эгээн түрүүлэн сохилго тушаалгая дүүргэжэ, ВКП(б) айком болон аймагай гүй-комитэдэй дамжуулгын туг абаба. Мүн Гэгээтын Кировэй нэрэмжэтэ, үшөөтэй», «Галын очн», «Ургалтайн сомоной Карл Марксийн нэрэмжэтэ, «Красное колхозууд сохилго болон тарья тушаалгануудаа тугайгаар дүүргэһэн байна. Энэхэн бүхы колхозууд болон тушаалганууд дурсагдаша колхозуудтай ябуулжа шадаагүй дээрэ-магаа ехэхэнээр гэдэргэнь байха юм. Тэрэнхэ болон аймаг тарья тушаалганууд республика соо хожомдожэ, хойно шэрэгдэн ябана. Колхозууд гүрэнтэйгөө хүсэд тоосоод, түсэбнөө Улаан Арминь фонддо тарья оруулха аргатай аад, хүрилэлгэ, сохилгын үннүүдэе хайнаар эм-шалаагүй дээрэһээ гүн-шалдалтай байнаар. Хү-үсэлэ колхознигуудай дүрэмнэ зүбөөр эмхидхэ-мэргүй байһан зарим кол-хозууд мүнөө хүртэр та-мбирилжэ, сохижо дүүр-гэһэн байна юм. Теэд, энэ ай-маг дүрэмнэлгэдэ тарья ту-шаалганууд унжагайруулжа гэмтэ, нюурнуудта хэм-жэ, гэмнэ өөһэдтэн тушаа ханалаа табия-лань гайхалтай.

А. АЛЕНСЕЕВ.

Улаантугта «Колхоздо»

Тарья сохилгай бүхы хүдэлмэ-рээр илажа ябадаг «Удар-м» колхозой членүүд мүнөө таряхуряалга болон ту-шаалганууд үедэ баһал түрүү зэр-гээр аара. Энэ колхозой чле-нүүд гүрэнтэйгөө болзорһоо урид Украинин колхознигууд-тайгаар түсэбнөө гадуур Улаан Арминь фонддо эрхим та-мбирилжа байна.

Тарья тушаалгаар Хэ-рэнэй колхозууд түрүү энэ колхоз-ууд гүй айком болон аймгүй-комитэдэй дамжуулгын Улаан Арминь фонддо бариваар.

Тус колхозой членүүд Сталиной түүхэтэ элид-мэриг болгон түсэбнөө Улаан Арминь фонддо тарья оруулхатаа хам-таар үбэлжэлгэдэ эрхимээр та-мбирилжа байна.

О. ГРИГОРЬЕВА.

Эдээнэйнгээ эрхим дээжэ фронтдо зорюулна

Улаан Арминь үдэр бүрнин амжалтануудаар омгорхон «Улаан одон» колхозой членүүд (Бичура) фронтдо туһалха яба-далаа улам шангадхан, хүдөө-ажалайгаа хүдэлмэринүүдэ ам-жалтатайгаар дүүргэжэ байна. Таряхуряалгая түргэн дүүргэжэ гүрэнтэйгөө саг соогоо тоосоо. Бэлэдхэлэй пунктнуудта 8.418 пүүд тарья, 1.248 пүүд хар-таабха, 612 пүүд овошь, мүн түсэбнөө гадуур Улаан Арминь фонддо 282 пүүд сэбэр тарья тушаалан байна. Гадна, гүрэндэ уялгатаар тушааха брынээ, мяха гэхэ мэтэнүүдэ болзорһоо урид оруулаа. 1945 оной түлбэри-нүүдтэ аванс болгон 80 центнер мяха тушаалан байна.

Эрхэ жэлэй ургаса хуряалга-да бэлэдхэн 500 центнер үрхэ хаанхай. Мүн тарилгада бэлэдхэ-

лэйнгээ зарим хүдэлмэринүүдэ эхилһэн байна.

Тус артелинн колхознигууд Агууехэ Октябреска социалисти-ческэ революциин XXVII жэлэй ой тухай нүхэр Сталиной элидхэлдэ харюу болгон фронтдо туһалха ябадалаа улам шангадхан түсэб-нөө гадуур тарья тушаалгая үргэлжэлүүлхэ, малай үбэлжэл-гэдэ эрхимээр бэлэдхэхэ гэдэн социалистическэ уялганууды абалан байна.

Тэршэлэн Ара-Хэрээтын сомо-ной «Красный боевик» колхоз гүрэнтэйгөө түргэн саг соо тоо-соод Украинин колхознигуудай уряалаар түсэбнөө гадуур Улаан Арминь фонддо 306 пүүд тарья оруула. Мүн гүрэндэ тушааха малажалай продуктуудай түсэб 100 процент дүүргэһэн байна.

Дурсагдаша колхозууд имаг-

тал социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, колхозник бүхэниие одооной үеин оршон байдалтай гүнзэгыгөөр танил-суулһалайнгаа ашаар таряху-ряалгала эршэмтэйгөөр дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө саг соогоо тоосоо. Таряхуряалга болон хүдөө-ажалай продуктуудай бэлэдхэлэй үедэ дурсагдаша, колхозуудай членүүд үбгэд хүшэдгүй үйлдэ-бэри дээрэ гаража, үнхэр бүтээ-сэтэйгээр ажаллаһан байха юм.

Мүнөө эдэнэр намарай хүдөө-ажалай хүдэлмэринүүдэй үедэ туйлаһан амжалтануудаа улам саашань арбидхалыг эрмэлзэн нүхэр Сталиной элидхэлдэ харюу болгон шэнэнүүд уялганууды абажа, социалистическэ мүрысөө бүрн шангаар дэлгэрүүлбэ.

А. МАНГУТОВ.

МТС-үүдэй бүхы хүсэ хэрэглэжэ трактор зэмсэгүүдэ түргэн заһабарилая!

Хүдөө-ажалай эгээл хүшэр хүндэ хүдэлмэринүүдэ машина тракторнуудаар шийдхэгдэдэг тулада тэрэнэй заһабарилгы саг болзор соонь эрхим шанартай-гаар дүүргэхэ шухала. Тингээд байбал хүдөө-ажалай бүхы хү-дэлмэринүүд түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэгдэхэ байна.

«Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө-ажалыг улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Совнаркомой тогтоол соо ургаса хайжаруулха горьтойхон зорилго-нууд табигдаһай. Энэниие бөө-лүүлхэ хэрэгтэ тракторна парк-нууд угаа ехэ үүргэ эзэлхэ байна. Тэрэниие хүсэд хайнаар ойдгоод правительствын тогтоо-лые бодотоор бөөлүүлжэ бай-һан республикын түрүү маши-нно-тракторна станцинууд трактор заһабарилгаа эмхитэй-гээр захалба. Байгша оной нояб-рин 10-ай байдлаар Ехэ-Куда-рын машинно-тракторна станци 8 трактор, Хонхолойн—5 тра-ктор, Түнхэнэй—4 трактор заһа-барилһан байна. Тэршэлэн За-каменай, Селендумын, Чесанын болон Баргажанай машинно-тракторна станцинууд трактор заһабарилгануудаа бараг ябуул-жа байна.

Трактор заһабарилга дээрэ хү-дэлмэрилжэ байһан Түнхэнэй машинно-тракторна станциин за-һабарилгашад Андархаев, Семен-нов, түмэршэ дархан Домышев, Лихачев гэгшэд үдэрэйнгөө нор-монууды саг үргэлжэ 150—200 процент дүүргэнэд. Тэршэ-лэн Ехэ-Кударын машинно-тра-кторна станциин заһабарилгашад түрүүшын үдэрһөө эхилээд ха-ранхыһаа харанхы хүртэр хү-дэлмэрилжэ байгуулагдаһан нор-монуудаа үлүүлэн дүүргэнэд.

Зүгөөр, зарим машинно-тра-кторна станцинуудай заһабарил-гын хүдэлмэри хаһа болзор соонь эхилжэ шадаагүй дээрэһээ рес-публика дотор трактор заһаба-рилга хангалтагүйгөөр ябуула-гдажа байна. «1944 оной 4-дэхи квартал соо трактор болон хү-дөө-ажалай машинанууды заһа-барилжа түсэб тухай» Бурят-

Монгол АССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоол соо баталагдаһан графигай ёһоор байгша оной нояб-рин 10-ай үдэр 100 трактор заһабарилгадан байха ёһотой аад, оройдоо 54 трактор бэлэн болоһон байха юм.

Тарбагатайн, Жиримскэ, Суул-гын, Бага-Куналейн, Бурбын, Куйтунска машинно-тракторна станцинууд трактор заһабарилга мүнөө хүртэр эхилээдүй байжа 1944 оной 4-дэхи кварталай түсэб таһалдуулжа байна. Суул-гын (директорын нүхэр Да-шнев) Тарбагатайн (директорын нүхэр Ардалов), Үшөөтэйн (ди-ректорын нүхэр Перевалов) ма-шинно-тракторна станцинууд нё-дондо жэлдэ трактор заһабарил-гаяа тон муугаар үнгэрэһэн дээрэһээ бүхы полевой хүдэлмэ-ринүүдэ унжагайруулаһан бай-гаа. Теэд эхэ МТС-үүдэй хүтэл-бэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ энэ алдууһаа нургаал абахын оролдо, харин тэрэнээ дахад дабтажа байһан гайхалтай. Кур-бын машинно-тракторна стан-циин директор нүхэр Садовский гэгшэ заһабарилгала үнн хада эхилээд бүхы хүдэлмэреэ түлэг дундаа ябуулжа байһын оролдо заһабарилга шийдхэжэ гараха олон хүдэлмэришэдөө 10—20 хоногоор амаралтала гаргажарх-һан байха юм. Зарим МТС-үүд трактор бүхэндэ ямар заһабарил-гын хэрэгтэй байһыень хүсэд мэдэнгүйгөөр гансата хэдэн олон тракторнуудаа задалжархһан байна. Тимэ дээрэһээ заһаба-рилгын хүдэлмэришэдэй ажал хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэгдэнгүй хэдэн олон хүнүүд мнил бай-даг байна. Запасной частьнуудайн бэлэдхэгдэггүй байхата тракторнууды задалха ябадал угталан хорюуһалха. МТС-эй ахалагша механикууд болон кон-тордериуд трактор болон прице-ной машинануудай заһабарилгада ямар частьнуудай хэрэглэгдэхэ байһыень уридшалан мэдэһэн байха зэргэтэй. Хэрбээ али бү-хы частьнуудай дутамаг байгаа

һаа тэрэниие бэлэдхэхын тулада элдэб хуушан частьнууды нэь-бэн заһабарилха, шөлөдхэхэ хэр-эгтэ механик бүхэн халуун оролдолгоо гаргаха зэргэтэй.

Трактор заһабарилгы түргэн үнгэрэгшэ ябадал хангахатаа нэгэн доро эрхим шанар ханга-ха ябадал гол шухала болоно. Үнгэрэһэн жэлүүдтэ МТС-үүдэй механикууд болон директорнууд трактор заһабарилгын шанары имагтал комиссин тушаажа абаха сагта шалгадаг байгаа Энэ хада тэдэнэрэй хүдэлмэрини ехэхэн дутуу гээшэ.

БМАССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тог-тоолой ёһоор трактор заһабарил-гын шанары шалгажа байха тухай комиссинууд байгуулагда-да. Эдэ комиссинууд заһабарил-гы саг үргэлжэ түргэлхэжэ бай-хатаа хамта хүдэлмэрини ша-нар ходооо шалгажа олоһон ду-туунуудаа ябууд дунлань усад хуулха уялгатай. Зүгөөр, энэ комиссин түрүүлэгшэд аймг бүхэндэ баталагдаһан газарай таһагы даагшад өөһэднигөө хү-дэлмэринүүдэ мүнөө хүртэр эхилээдүй байһаар.

Манай республикын машинно-тракторна станцинууд 1943—44 онуудай намар-үбэлэй заһабарил-гын үедэ горьтойхон амжалта-нууды туйлаһанайнгаа ашаар республикараа Гүрэнэй Оборонья Комитэдэй дамжуулгын Улаан туг абаһан байха юм. Мүн ма-шинно-тракторна станциин бүхы хүдэлмэрилэгшэд 1944—45 онуудай намар-үбэлэй заһабарил-гын үедэ нёдондонхойн шэнги амжалтанууды туйлаха бүхы аргатай. Агууехэ Октябреска соци-алистическэ революциин XXVII жэлэй ойн үдэр нүхэр Сталиной хэһэн түүхэтэ элидхэлдэ харюу болгон МТС-үүдэй бүхы хүдэл-мэрилэгшэд трактор заһабарилга-нуудаа эрхим шанартайгаар түр-гэн дүүргэхын түлөө бултадаа мүрысөөжэ, ажалай үлэр бүтээсэ-нүүдэ туйлаһань дабтай.

А. ЛАМБРАЗО, БМАССР-эй Нармонзонэй главна инженер.

Тарьябэлэдхэлэй ябасаһаа

Тарьябэлэдхэлээ саг болзор соонь дүүргэжэ, эхэ орон бо-лон фронтдо эрхим тарьягаар хангаха ябадал колхозно тар-ьяада зайлашагүй уялга мүн. Тимэдэ шэлэмэл тарья-гаа элбэгээр тушаажа гүрэн-тэйгөө саг болзор соонь тоосохо хэрэгтэ бүхы хабаа хан-дуулаһан колхознигууд гүрэн болон Улаан Армидаа нилээд-гүй ехэ тарья талха үгһэн байна. Гүрэнтэйгөө хамаһаа түрүүн тоосоһон Нурумжан, Баргажан, Кабанск, Заманай аймагууд Украинин колхозни-гуудай уряалсар түсэбнөө га-дуур Улаан Арминь фонддо нилээдгүй ехэ тарья оруулаһан ба мүнөөшэ оруулһар. Хо-рин аймгай «Красный партизан», Калининой, Хорин сельсоветэй Сталиной нэрэм-жэтэ колхозууд гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосоод, Улаан Арминь фонддо түсэбнөө га-дуур олоһон центнер тарья тушаагаа. Тэршэлэн Бичурын аймагай «Красный боевик» «Улаан одон» ба бусад түрүү колхозууд гүрэндэ тарья ту-шааха түсэбүүдэ нилээдгүй үлүүлэн дүүргээд, хэдэн зуу-гаад пүүд сэбэр тарья Улаан Арминь фонддо оруулаһан бай-на.

Түрүү аймаг болон колхо-зуудай нимэ хайн жэшээнүү-дэ харуулжа байһан болобо-шье, зарим газарнуудтар тар-ья тушаалга болошгүй муу-гаар ябуулагдажа, бүхы рес-публикага гэдэргэнь татажа байха юм.

Тарьябэлэдхэлээ холо һувл-шын һуври ээлжэ ябһан Няхта, Мухаршэбэр, Зэдэ бо-лон бусад аймагууд аяа мүн-өө хүртэр эшууритэ гээдлээ усадхажа шадаггүй бай-һаар. Энэ юу харуулаһан гэхэдэ, тандахи аймагчул болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд-эй эхэ оронийнгоо улаахм уялгыг хүсэд дүүргэхэ тушаа анхарангүй хамаг бүхы хар-ювсалгала мартажа байһыа гэршэлэ.

Бүхы ороной ажалшадай нүхэр Сталиной түүхэтэ элид-хэлээр омгорхон фронтдо ту-һалха ябадалаа улам шангадха-ча байгаа энэ үедэ гүрэнэйнгөө урдахи уялгыг дүүргэсгүй байха гээшэ тэсэжгүй ехэ гэм мүн.

Тимэ тулада тарьябэлэдхэ-лээр гээдэнэ ябаһан эдэ ай-магууд гүрэнтэйгөө хүсэд тоосохо ябадалда бии байгаа бүхы хүсээд элсүүлхэ зэргэ-тэй.

И. А. Крыловой нүгшэнэн. 100 жэлэй ойдо

ХЭРМЭН

(А. И. Крыловой басна)

Нэгэ хэрман Арсалан эзэндэ
Нэгэтэ алба хэжэ эхилээ бэлэй.
Алба юугээршые хэймньсэ бүмэдэс,
Ахир хэргэн хэрмэнэй тулалбары

Арсалац эзэндэ хэрэгтэйл байгаа:
Арсалай хажууда албанда байлга
Арай бэрхшэж хэрэг байгаашые наань
Амган Намар тэргэ дүүрэн
Асархаар Арсалан хэргэдэг байба.

Үнэтэ түлөөһын хүлээ хүлээһээр
Үни удааншые саг болобо.
Үдэрнүүд үнгэржэл ошожол байна.
Садхалан бэшэ манай хэрмэн
Саг үргэлжэ Арсалнайгаа ойро
Сагаахан шүдэр хабиран бохинно.

Үлэсхэлэн хэрмэнэй дээшээ харахадань
Үндэр найхан мододой оройгоор
Хани хэрмэнүүдын эндэ тэндэ,
Харайн гүйлдэн наадан ябанад ха:
Аягтайхан нюдээр эмни буужа
Амгатайхан намараа шэмэхээсэл мэдэмэд

Намар тээшэ манай хэрмэнэй
Нарбагад гэжэ забдахатайн адли,
Арсалан эзэнэй алба дүүргүүлхээр
Араан шүдээс хабиран байжа
Алишые тээһэнь татана түлхинэ.

Ажалда бүхэриг энэ манай хэрмэнэй
Алдаржа үбгэржэ хүсэгүй болоходонь
Арсалан албаннаань сүлөөлбэ гэнэ.
Албаннаань хэрмэе сүлөөлөд байхадаа,
Арсалан эльгээбэ ха тэргээр намар.

Дэлгэжэ хатаанан, хиндхэн сэбэрлэнэн,
Дэлхэйдэ үзэгдөөгүй, шалдэг томонууд
Амгатай сэбэрхэн намар байгаа.
Хэсүү гансал хашалан тохөөлдобо:
Хэрмэн үнинэй шүдэгүй болоһон байба.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ өршуулба.

ТҮРҮҮ МАЛШАДАЙ ЗҮБЛӨӨНДЭ

Үглөөдөр нээгдэхэ түрүү малшадай республиканска зүблөөн дээрэ республикын бүхы аймагуудай түрүү малшад сугларжа өөһэдүнгөө баян дүй дүршэлүүдые хөөрэхэ байна. Энэ зүблөөндэ хабаадалсахын тулада малшадай дунда социалистическэ мурьсөөн үргэнөөр эрхлэгдэхэ байгаа.

Социалистическэ мурьсөөнэй ашаар малажал үсхэбэрлэхэ хүдэлмэри дээрэ шалтануудые туйлаһан малшадай тоо нилээдгүй олоһорһон байха юм.

Хэжэнгын аймагай «Комсомол» колхозой хониһон нүхэр Хандажаб Цыренжанова гэгшэ 103 эхэ хониһоо 148 хурьга түрүүлжэ абаад, нэгэшье хоролтгүйгөөр ондо оруулжа байха юм. Иимэ ашагта хүдэлмэрингөө түлөө нүхэр Цыренжанова болбо нэмэлтэ түлбэри болгон 30 хурьга абаха болобо.

Мүн тус аймагай «Манай ажал» колхозой хони адуулагша нүхэр Балжид Норбоева гэгшэ даалгагдажа үгтэһэн 350 эхэ хонидые оройдоо 6 толгой хоролтотойгоор харууналжа ондо орууланайнгаа түлөө 10 эхэ хони нэмэлтэ түлбэри болгон абаха болоһонхой.

Зэлын аймагай малшад болбол ССР Союзай Совнаркомой «Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө-ажалһе улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» тогтоолоор урмашажа мал үсхэбэрлэхэ гүрэнэй түсэбмэ дүүргэхэ талаар бага бэшэ амжалтануудые туйлажа

шаданад байха юм. Жэшээлхэдэ, «Улаан номто» колхозой адуунай ферма (фермые даагша нүхэр Бадмаев) 60 толгой гүүдһээ 45 унага түрүүлээд, нэгэшье хоролтгүйгөөр үсхэбэрлэжэ абаһанайнгаа түлөө гурбан унага нэмэлтэ түлбэри абаха болоо. Али тус аймагай «Завствы Ильича» колхозой хониһон А. Саликова гэгшэ 24 хурьга нэмэлтэ түлбэри абаха болобо. Юундэб гэхэдэ, энэ нүхэр хадаа 158 эхэ хонидоо 170 хурьга түрүүлжэ абаад, нэгэшье хоролтгүйгөөр ондо оруулахаа гадна, даалгагдаһан малдаа дүүрэн хүрэхэ үбһэ тэжээл саг болзор соош бэлэхдэжэ шаданад байгаа.

Суута хониһон Саликова болбол малай үбэлжэлгэдэ бэлэхдэхэ хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсажа, малаа садхалан ба дулаан үбэлжэлгэдэ дүүрэн бэлэн болгобо. Тус аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой малшап нүхэр Табхарова гэгшэ даалгагдажа үгтэһэн 120 толгой эбэртэ малнуудаа нэгэшье хоролтогүй ондо оруулаһанайнгаа түлөө 1 толгой эбэртэ мал нэмэлтэ түлбэри абаха эрхэтэй болобо.

Социалистическэ малажал үсхэбэрлэхэ хэрэгтэ амл бээ хайрлангүйгөөр имагта стахановскаар ажаланан эдэ малшад мүнөө агууехэ вожд нүхэр Сталинай түүхэтэ элдхэлээр урмашажа мал үсхэбэрлэхэ талаар үшөө эхэ амжалтануудые туйлаха тээшэ зоригжонхой.

Д. БАИРБИЛИКТУЕВ.

Хэлэнэн үгэд хүрэбэ

Бяхтын аймагай промкэ дүүд Октябрьска революци урда тээхи мурьсөөндө абанаһан уялгануудаа дүүргэбэд.

Чикойско промкомбинатай дэлмэришэд октябрь харынша дотор тон эршэмтэй хүдэлмэрилһанайнгаа ашаарынгаа түсэбтэ даалгабар процент дүүргэһэн байна.

Сабхын цехынхид косоого эрхимлэжэ түсэбтэ процент дүүргэһэн байна. үргэн хэрэгсэлэй эд барам үйэдбэриддэг цех муу бэлжэлтануудые туйлажа дмряя 125 процент дүүргэбэ.

Тэрэшэлэн «Красное гэжэ промартель эрхмэри раа суурхана. Тэрэ артелингаа даалгабар 140 дүүргэжэ гүрэндөө нилээд нэмэлтэ продукция гаргаһан байна.

А. БАЛЬБИ

Заганаһад уя абаба

«Арми гээшэ мүнөө үсхэбэсгүйгөөр дайлагдажа плажа шадхагүй байба ба хилэмэгүйгөөр, эдггүйгөөр дайлагдажа бажа шадхагүй байна» Октябрьска революци лэй ойдо нүхэр Сталинай хэл соогоо хэлһэлһинэ республикын заганаһад дөө халуунаар хадан аби жалтатайгаар хүдэлмэри халбад.

Горячинска заганаһадай нүхэр Трифоной хутаг заганаһадай бригада 870 центнер һайн шанар гаһа тусаажа, түсэбтэ мряя хэлэ үлүүлэн дү байха юм.

Мүнөө тус бригадын коллектив нүхэр Сталинай хэлтэ харюу болгон Главлкомандованин үшөө 300 центнер һайнтай загана тусаахаар социалистическэ уялгануудые үтэ

В. БАДМ

Хоёр промартель дэй амжалтанууд

Прибайкатьска аймагай нэй нэрэмжэтэ ба «А» гэжэ промартель нүүдэй хүдэлмэришэд Октябрьска эюциян 27 жэлэй ойдо болгон эршэмтэйгээр хүдэжэ октябрь харынгаа мряине хөөрөөр үлүүлэн дү

Нимэнууд амжалтанууд лаһанайн түлөө тус аридай коллективүүдтэ «Буря союлай» Хундалэлэй грамм баржуулагдаба.

Тус артелинуудэй хүдэлмэришэд туйлаһан амжалтануудомгорхон саашалаа бүри амжалтануудые туйлахаар социалистическэ уялгануудые

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСА

ХИЛЫН САНААБАА

Баруун Европодохи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, ноябриин 15. (ТАСС). Союзнигуудай экспедиционно хүсэгүүдэй Верховно командованин штабай мэдээсэл соо ингэжэ хэлэгдэнэ:

Восточнаа зүүтээрхи секторто союзнигуудай сэрэгүүд дунда ээргыл эсэргүүсэлтэтэй ушаржа немецкэ позицинуудта долбогло хээ. Нэгэ деревни сүлөөлөгдөөд, Ноордер ба Виссем гэдэг каналууд дээрэ бүхэжүүлгэнүүд байгуулагдаба.

Меда гэдэг секторта союзнигуудай сэрэгүүд дайсанай контратакые сугарюулан сохижо, хойто ба урда зүгтөөшэ городто

сохижто хээ ябадалаа шангалхаба. Мозель мурэн дээрэхи хүүргэ шадарай бүхэжүүлгэнүүдые бариха байһан союзнигуудай сэрэгүүд Кенингсмахерн ба Тшонвиллин оршондо ниллэбэ. Союзнигуудай частьнууд Фрецинг ба Кундлинга хүрөө, тнххээ союзнигуудай патрульнууд Лемстрэффин оршондо ниллэбэ орһон байна. Союзнигуудай бусад соединенишүүд Орпине эзэлээд, Куа-де-Лонитальда оробо.

Сагай уларилдай таарамжагүй байһан дээрэһээ автацин ябуулганууд хилээрлагдаһан байгаа.

Черчилль ба Иенэй Францида байһан тухай коммюнике

ЛОНДОН, ноябриин 14. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулаһанай ёһоор, Черчилль, Иден ба де Голлин хоорондоо хөөрөөдөө хэлһэн тухай коммюнике Парижда тунхаглагдаба. Коммюнике болбол английска айлшадай хүндлэлэ болоһон ёһолонуудые тоолон хэлһэнэйнгээ нүүдээр ингэжэ бэшэһэнэ:

«Британска министрүүдэй ерһэн ябадал болбол дай хэхэдэ ба эб найрамдалай бэлэхэл хэхэдэ хабаатай бүхы асуудалуудые тэхэнүүдтэй зүблэхэ арга-боломжонуудые генерал де Голль ба

гадаада хэрэгүүдэй министртэ олгобо. Эдэ хөөрөөдөөнүүд Францины сүлөөлэгдөөд байһан мүнөө үедэ сэхэ хабаатай асуудалуудта илангаяа зориулагдаһан байгаа. Юб гэхэдэ Франци болбол хамтын тэмсэлдэ болохысо хүсэдөөр хабаадалсаха аргатай болоһон байна. Эдэ бүхы политическэ асуудалуудые зүблэн хэлсэхэдэ Французска ба британска министрүүд өөһэдүнгөө иштэресүүдтэ зохицуулан башалаа таараха хүсэд нэгэдэмэл үзэл болдолтой байһанаа тэмдэглэхэ адлихан золтойнууд байһан байгаа.

Дундада далай дээрэхи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, ноябриин 15. (ТАСС). Дундада далай дээрэ дайлагдажа байгаа союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэгүүдтэй штабай мэдээсэл соо ингэжэ хэлэгдэнэ: Италида 8-дэхи армийн частьнууд Форти городой оршондо дабшалтаа амжалтатайгаар үргэлжэлүүлэбэ. Городоо баруун-хойгуур английска частьнууд дайсанай хүсэгүүдэлгэһэн эсэргүүсэлтые нуга

даража, Сан Томе деревнигээ саашаа дабшаа. Форлиноо баруугаар английска ондоо частьнууд Монтоне мурэн дээрэхи хүүртэ шадарайнгаа бүхэжүүлгэнүүдһээ саашаа дабшалан байна. 5-дахн армийн секторта элэхэгэй дивизи дайсанай хүсэгтэ эсэргүүсэлтые даража Монте Сан Вартоле гэдэг шухала үндэрмэ эзэлбэ.

Югославидахи байлдаан

БЕЛГРАД, ноябриин 14. (ТАСС). Югославиян арадай-сүлөөлэлтын армийн верховно штабай мэдээсэхэнэ хадаа, Македонидо югославска частьнууд Скопле городой гадаада хамгаалтын газарые нэтэ сөхөөд, городто сүмэрэн орожо, үйлэсн байлдаануудые хэбэ. Арадай-сүлөөлэлтын армийн частьнууд городой баруун эрье хубини газарые ба Скопле городой хойто талын түмэрземай станицые эзэлэбэ.

Метохидэ, Сагаан Дрини секторта югославска частьнууд айкабтар шагта байлдаануудые хэ

нэнэйнгээ нүүдээр Джаковичы сүлөөлбэ. Городтохи дайсанай гарнизон бүри мүнэн үгы хэгдэһэн байгаа.

Черногоридо югославска частьнууд Негинье городые эзэлжэ. Подгорини оршондо сугларһан немецкэ частьнуудай сугариха замые таһалаа. Цетиньсэдэхи немецкэ гарнизон үгы хэгдэжэ, элбэг эхэ сэрэгэй трофей буялагдац абтаба.

Датмацнда, Книнын секторта хүрээлэгдэһэн немецкэ частьнуудые үгы хэхэ ябуулганууд үргэлжэлһөөр.

“Т рглиц” гэдэг германска гликоз шэнгээгдзбэ

ЛОНДОН, ноябриин 14. (ТАСС). «Тирипц» гэдэг германска линкорой шэнгээгдэһэн тухай автацин министрество мэдэжэбэ. «Линкастер» гэдэг 29 английска

самолёт линкор дээрэ 5 тонно хүндэ бомбонуудые хаяа. Хэдэн сэхэ тудалгала дайрагдаһанайнгаа нүүдээр линкор гэдэргээ өрөөдөөд шэнгэһэн байна.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, ТЕЛЕФОНЫ: сүхөг. редактора—23, АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; партийной мэни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-64 (2 зв.).